GRAFIK AXBOROTLARNI QAYTA ISHLASH

15-dars. QATLAMLAR BILAN ISHLASH

Adobe Photoshop dasturining imkoniyatlaridan yana birini qatlamlar bilan ishlash tashkil etadi. Photoshop suratga qoʻshilgan yangi tasvirlarni avtomatik tarzda yangi qatlamga joylaydi. Qatlamlar ustma-ust joylashib, yaxlit bir tasvirni hosil qiladi. Har bir qatlamdagi tasvirni boshqa qatlamdagi tasvirlardan alohida tahrirlash mumkin. Shuningdek, qatlamni

TAYANCH TUSHUNCHALAR

Qatlam – obyektlar joylashtiriladigan tekislik.

barcha obyektlari bilan siljitish, o'chirish, ekranda ko'rsatish va chop etish mumkin.

Adobe Photoshop dasturida qatlamlar bilan ishlash uchun menyular qatori "Layers" (Qatlamlar) boʻlimida joylashgan buyruqlardan yoki dastur interfeysining pastki oʻng oynasida ajratilgan qatlamlar palitrasidan foydalanish mumkin.

Qatlamlar palitrasini ekranga chiqarish uchun asosiy menyuning "Window" (Oyna) boʻlimidagi "Layers" bandini tanlash yoki klaviaturaning F7 funksional tugmachasini bosish lozim. Palitra tugmachalarining vazifalari:

- "Layers", "Channels" (kanallar) va "Paths" (konturlar) jildi (1) bilan ishlash mumkin;
- atributlar bo'yicha qatlamlar ro'yxatidagi tanlov uchun filtrlar (2);
- qatlam shaffofligini boshqaradi (3);

II ROR.

- qatlamni toʻldirish zichligini boshqaradi (4);
- qatlamni aralashtirish rejimini tanlash ro'yxati (5);
- rang yoki piksellar shaffofligini saqlaydigan qatlam sozlamalari qatlamni ma'lum bir joyda tuzatadi (6);
- ishlayotgan qatlamlar roʻyxati

 belgisi qatlam koʻrinishini yashirish yoki koʻrsatish imkonini beradi (7);
- palitraning menyu tugmachasi (8);
- piktogrammalar (9):

œ	tanlangan qatlamlarni bir-biri bilan bogʻlaydi.		qatlamlarni bir guruhga birlashtirish imkonini beradi.	qatlamlarni sozlash roʻyxati.
fx,	qatlam uslublari (soya va boshqalar).	+	yangi qatlam yaratish.	
	niqob qatlam yaratadi.	Ē	qatlamni olib tashlash.	

QATLAMLAR USTIDA AMALLAR

Adobe Photoshop dasturida qatlam yaratish, qatlamlarni aralashtirish rejimini oʻzgartirish, qatlam uslublarini oʻzgartirish, qatlamlar orqali tasvirlarga soya hosil qilish, qatlamlarni shaffof qilish, nusxalash, bir guruhga birlashtirish, boshqa qatlamlarning ustiga

yoki ostiga tortib, oʻrin almashtirish, qatlamlarni koʻrinadigan yoki yashirin qilish, qatlamga effektlar qoʻllash, yaratilgan barcha qatlamlarni bitta rasmga birlashtirish mumkin.

Qatlam nomini qanday oʻzgartirish mumkin?

Adobe Photoshop dasturidagi har qanday rasm bu – qatlam. Agar dasturga ixtiyoriy bir rasm yuklangan boʻlsa, rasm nomi "Background", ya'ni "Layer 0" deb nomlanadi. Har bir keyingi qatlam nomi oʻsish tartibida raqamlanadi. Qatlam nomini oʻzgartirish uchun "Background" yozuvi ustiga sichqonchaning chap tugmachasi ikki marta bosiladi. U yerdan "Layer 0" yozuvi oʻrniga klaviatura yordamida yangi matn kiritib, qatlam nomini oʻzgartirish

mumkin. Odatda, bu jarayon qatlamlar soni koʻpayganda, ularni chalkashtirmaslik maqsadida qoʻllaniladi. Masalan, "Background" soʻzini "GULDASTA" soʻzi bilan almashtirish mumkin. Natijada, quyidagi koʻrinish hosil boʻladi:

Photoshop dasturida qatlamlar sonini koʻpaytirish, ya'ni yangi qatlam yaratish mumkin. Buning uchun qatlamlar palitrasining pastki qismidagi maxsus 🗉 belgisini yoki klaviaturaning tezkor klavishlari "Shift + Ctrl + N"ni birgalikda bosish lozim.

Agar ortiqcha qatlamni oʻchirish kerak boʻlsa, qatlam ustida sichqonchaning oʻng tugmachasi bir marta bosilib, ochilgan kontekst menyudan "Delete Layer" tugmachasini tanlash mumkin. Bu ishni oʻchirilishi kerak boʻlgan qatlamni sichqonchaning chap tugmachasi bilan ushlab, Delete Layer" qutichasiga solish orqali ham amalga oshirish mumkin.

Odatda, tasvirga ishlov berish uchun "Ctrl + J" tezkor tugmachasi yordamida asl qatlamdan nusxa koʻchirib olib, shu nusxa ustida ishlanadi. Chunki ishlash jarayonida tasvirda qandaydir xatolik yuz bersa, asl nusxaga qarab xatoni toʻgʻrilash mumkin. Shu bilan birga bitta tasvirni bir necha nusxada koʻpaytirish ham mumkin. Nusxa koʻpaytirilganda, qatlam nomiga copy, copy 2, copy 3 qoʻshimchalari qoʻshiladi.

GRAFIK AXBOROTLARNI QAYTA ISHLASH

AMALIY FAOLIYAT

II BOB.

Adobe Photoshop dasturida qatlamlar imkoniyatidan foydalanib, quyidagi tasvirni hosil qiling:

1-qadam. Adobe Photoshop dasturini ishga tushiring.2-qadam. Quyidagi koʻrinishga ega

tasvirlar dasturga yuklanadi (dasturga tasvirlarni yuklash bilan avvalgi mavzularda tanishganmiz).

3-qadam. Ikkita qatlamni birlashtirish uchun qatlamlarni birlashtirishning oson yoʻli tanlanadi. Buning uchun sichqonchaning chap tugmachasi bilan gul joylashgan qatlamni ushlab, ikkinchi qatlamgacha surib boriladi va ikkita qatlam birlashtiriladi.

4-qadam. Bu ikkita qatlamni uygʻunlashtirish uchun, "Opacity" (1) koʻrsatkichini 50 % ga kamaytirib, "Commit transform" (2) ("Enter") tugmachasi belgilanadi, natijada, quyidagi holat hosil boʻladi. Opacity koʻrsatkichi 100 % ga qaytarilib, ustki qatlam faol holatga keltiriladi.

5-qadam. "Add layer mask" (1) tugmachasi tanlanadi, bunda qatlamlar qatorida yangi qatlam hosil boʻladi. Soʻngra ustki fon rangini boʻyovchi rang tanlanib (2), rang quyish uskunasi (3) bilan ustki qatlam rangi boʻyaladi. Natijada, gul qatlami yashirinadi va rasmdagi holat paydo boʻladi.

MAVZU YUZASIDAN SAVOLLAR:

II BOB.

- 1. Adobe Photoshop dasturida qatlamlar deb nimaga aytiladi?
- 2. Adobe Photoshop dasturida qaysi menyu qatlamlar bilan ishlaydi?
- 3. Adobe Photoshop dasturida qatlamlar palitrasini hosil qilish qanday amalga oshiriladi?
- 4. Qatlamlar qatoriga yangi qatlam qo'shish qanday amalga oshiriladi?

UYGA VAZIFA

1. Adobe Photoshop dasturida qatlamlar palitrasidan foydalanib, quyidagi tabiat manzarasini yarating:

- a) tasvir yaratilayotgan qatlam nomini "ONA TABIAT" soʻziga oʻzgartiring;
- b) yaratilgan tasvirni JPG formatida saqlang.

2. Adobe Photoshop dasturida qatlamlar imkoniyatidan foydalanib, "Informatika va axborot texnologiyalari daftari" muqovasini yarating. Muqovada bir necha qatlamdan iborat suratlar tasvirlansin.